

Sygn. akt VI Ca 501/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VI Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący-Sędzia SSO Hanna Morejska (spr.)

Sędziowie SSO Karol Kołodziejczyk

SSO Halina Garus

Protokolant st. sekr. sąd. Agnieszka Cieślak

po rozpoznaniu na rozprawie/na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 lipca 2015r.

sprawy z wniosku A. W.

z udziałem M. W. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania M. W. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 25 marca 2015r.

sygn. akt II Ns 2234/12

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek;**
- 2. odstąpić od obciążania wnioskodawczyni obowiązkiem uregulowania brakującej opłaty od wniosku i nakazuje pobrać od wnioskodawczyni kwotę 1784,17 zł na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Częstochowie tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;**
- 3. ustalić, że każda ze stron w pozostałym zakresie ponosi koszty postępowania przed Sądem I instancji i w postępowaniu apelacyjnym związane ze swoim udziałem w sprawie.**

VICa 501/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. S. (1) (obecnie A. W.) wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego jej oraz uczestniczka postępowania M. W. (1), których małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C.z dnia 2 września 2009 r., w sprawie o sygn. akt I 1RC 1498/08 , 29 lipca 2008 roku strony ustanowiły rozdzielność majątkową. Majątek wspólny stanowiły nakłady na nieruchomości położoną w W. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w C.prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącą współwłasność teścia i teściowej wnioskodawczyni , Z. W. i G. W. , a po śmierci G. W. 13 czerwca 2006 , współwłaścicielami stali się także uczestnik postępowania , były małż

wnioskodawczyni M. W. (1) i jego sistra M. W. (2). Wnioskodawczyni wniosła, aby przyznać nakłady w całości uczestnikowi postępowania M. W. (1) z zasądzeniem spłaty na rzecz wnioskodawczyni.

Uczestnik postępowania wnosił o oddalenie wniosku twierdząc że strony w sposób polubowny po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej dokonały podziału majątku wspólnego, na skutek którego wnioskodawczyni otrzymała na wyłączną własność samochód A. (...) oraz kwotę 35 000 zł. nadto wnioskodawczyni zabrała drobne ruchomości stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego zajmowanego przez strony. Natomiast nakłady na budowę ponosił wyłącznie Z. W. , który finansował budowę przedmiotowego domu oraz był i pozostaje jedynym właścicielem nieruchomości oraz nakładów na niej poczynionych. Nadto nakłady zostały poczynione na nieruchomość stanowiącą własność osoby trzeciej oraz oświadczył, iż nie wyraża zgody na przyznanie na jego rzecz poczynionych nakładów na nieruchomości w W..

Zaskarżony postanowieniem z dnia 25 marca 2015 Sąd Rejonowy w Częstochowie ustalił skład majątku wspólnego byłych małżonków A. W. i uczestnika M. W. (1) wchodzą nakłady poczynione na nieruchomość położoną w W., gmina K., stanowiącą zabudowaną działkę o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych w C. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) w postaci wybudowania budynku mieszkalnego i budynku garażowego do stanu surowego zamkniętego o wartości 597 000 złotych i postanowił dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. W. i M. W. (1) w ten sposób, że nakłady poczynione na nieruchomość położoną w W. opisane wyżej przyznać na wyłączną własność uczestnikowi postępowania M. W. (1); tytułem spłaty zasądzić od uczestnika M. W. (1) na rzecz A. W. kwotę 298 500 złotych płatną w następujących ratach;

Pierwsza rata w kwocie 50 000 złotych płatna w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia;

Druga rata w kwocie 70 000 złotych płatna w terminie 8 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia .

Trzecia rata 50 000 złotych płatna w terminie 14 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia.

Czwarta rata 70 000 złotych płatna w terminie 20 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia .

Piąta rata w kwocie 58 500 złotych płatna w terminie 26 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Sąd postanowił oddalić wnioski w pozostałym zakresie;

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje;

Strony pozostawały we wspólności majątkowej od zawarcia związku małżeńskiego 12 sierpnia 2006 do ustanowienia rozdzielności majątkowej 29 lipca 2008. Rodzice uczestnika byli właścicielami na zasadach wspólności małżeńskiej nieruchomości położonej w W. oznaczonej jako działka (...), dla której Sąd Rejonowy w C.IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...). W drugiej połowie 2006 roku zgodnie z wcześniejszymi uzgodnieniami z rodzicami uczestnika , strony zaczęły przygotowywania do inwestycji na nieruchomości w W.. Dokumenty odnośnie decyzji o warunkach zabudowy oraz wydania pozwolenia na budowę były wydawane na nazwisko Z. W., gdyż wówczas on figurował jako właściciel nieruchomości. Dopiero w styczniu 2007 roku na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w C.w sprawie II Ns 315/07 zostało wydane postanowienie, na mocy którego prawa do spadku po G. W. nabyli: mąż Z. W. oraz dzieci: M. W. (1) i M. W. (3) w 1/3 części każda z tych osób.

Budowa domu rozpoczęła się wiosną 2007 roku. Wnioskodawczyni ustalała kwestie związane z projektem domu, spotykała się z J. M., który projektował dom. Wnioskodawczyni decydowała również w sprawie wyboru płytek, motyw kwiatowy na drzwiach został wykonany według jej projektu. Dla niej również została na dachu zamontowana figurka blaszanego kota, który był usytuowany nad pokojem, który miał być przeznaczony dla wnioskodawczyni.

W lipcu 2008 roku dom był w stanie surowym zamkniętym, był zrobiony dach, okna, drzwi zewnętrzne, ściany działowe, instalacja elektryczna była w toku rozprowadzania, w całości była wykonana instalacja hydrauliczna,

natomiast tynki były w trakcie realizacji. Pod koniec lipca zostały zrobione wylewki. Oprócz budynku mieszkalnego były postawione w stanie surowym budynki garażowe. Było zaczęte tynkowanie ścian, zamontowane były bramy wjazdowe. Ogrodzenie działki było wykonane tylko częściowo, tzn. były zrobiona wylewka fundamentowa, był postawiony mur, natomiast nie był on otynkowany i nie było przęsła. Na zewnątrz budynku mieszkalnego była wykonana imitacja cementowa.

Po ślubie uczestnik postępowania pracował w trakcie trwania małżeństwa w firmie (...) o nazwie (...) na stanowisku dyrektora marketingu. Posiadał również udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) i był wiceprezesem zarządu tejże spółki. Strony finansowały budowę z zarobków uczestnika postępowania, pomagał im finansowo również ojciec uczestnika. Na budowie część prac była wykonana przez pracowników firmy (...). Nadto Z. W. przekazał stronom część materiałów na budowę, m. in. pustaki oraz udostępnił pracowników ze swojej firmy.

W dniu 29 lipca 2008 roku strony zawarły umowę ustanawiającą w ich małżeństwie rozdzielną majątkową. Natomiast w dniu 31 lipca 2008 roku została zawarta między stronami umowa o częściowy podział majątku wspólnego, na mocy której strony oświadczyły, że w skład ich majątku wspólnego wchodzi m.in. samochód osobowy marki A. (...), który strony przyznały na wyłączną własność wnioskodawczyni. Natomiast w dniu 30 lipca 2008 roku uczestnik postępowania dokonał na rzecz wnioskodawczyni przelewu środków w kwocie 20 000 zł, następnie w dniu 28 sierpnia 2008 roku przelał na jej rzecz kwotę 15 000 zł. W niniejszej sprawie bezspornym pozostawało, że pomiędzy stronami, które zawarły związek małżeński w dniu 12 sierpnia 2006 roku z tą datą z mocy samego prawa powstała ustawowa wspólność majątkowa małżeńska (art. 31 krio), która trwała do dnia zawarcia umowy o ustanowieniu rozdzielną majątkową z dniem 29 lipca 2008 roku, natomiast wyrokiem Sądu Okręgowego w C.z dnia 13 października 2009 roku sygn. I 1RC 1498/08 małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód. Okoliczność ta nie została zakwestionowana w toku postępowania.

W całości Sąd podzielił także opinię sporządzoną przez biegłego z zakresu szacowania nieruchomości G. M.. Została ona bowiem opracowana w sposób rzetelny z wykorzystaniem posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych i po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz dokumentacji związanej z budową, tj. dziennik budowy. Biegły w sposób czytelny, opierając się na dokonanej ocenie transakcji porównawczych, dokonaniu oględzin nieruchomości, oszacował wartość nakładów poczynionych przez strony na nieruchomość objętą wnioskiem

Spór stron sprowadzał się do ustalenia czy strony w trakcie trwania małżeństwa czyniły nakłady na nieruchomość położoną w W. oraz czy środki na budowę domu pochodziły z ich majątku wspólnego, a także czy dokonane nakłady rozliczyć w całości jako poczynione na nieruchomość uczestnika, czy też jako wierzytelność, którą strony mają w stosunku do współwłaścicieli przedmiotowej nieruchomości.

Sąd Rejonowy stwierdził że wspólność ustawowa jest wspólnością majątkową obejmującą dorobek małżonków, na który składają się przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności przez oboje małżonków lub przez jedno z nich (aktualne brzmienie art. 31 §1 krio), z wyjątkiem przedmiotów taksatywnie wymienionych w art. 33 krio (pkt 2-10), z modyfikacją wynikającą obecnie z art. 34 krio. Dorobkiem małżonków są także pobrane wynagrodzenia za pracę oraz dochody z innej działalności zarobkowej, a także z majątku wspólnego oraz osobistego każdego z małżonków (aktualne brzmienie art. 31 §2 krio). O przynależności określonego składnika do majątku wspólnego nie decydują zatem okoliczności związane ze sposobem i formą jego nabycia, czy udziałem w transakcji obojga małżonków, ale przede wszystkim czas nabycia, który przypadać musi na okres trwania wspólności ustawowej. Nadto należy podnieść, że zgodnie z dyspozycją art. 45 § 1 krio każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, jak również może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Pojęciem majątku wspólnego należy przy tym obejmować nie tylko aktywa, które potocznie są utożsamiane z majątkiem, ale także pasywa, które z woli małżonków stały się elementem dorobku.

W przedmiotowej sprawie stanowiska stron od samego początku były rozbieżne, a uczestnik postępowania wnosił o oddalenie wniosku wskazując, iż dom w W. nie był budowany przez małżonków, a środki finansowe nie pochodziły z

majątku wspólnego. Nadto uczestnik postępowania podnosił, iż nieruchomości nie stanowi w całości jego własności, a jedynie na skutek spadkobrania po swojej matce G. W. jest współwłaścicielem w 1/6 części tejże nieruchomości. Nadto oświadczył, iż nie zgadza się, aby to jemu zostały przyznane nakłady poczynione na nieruchomości objętej wnioskiem. Jeżeli chodzi o ustalenia odnośnie stanu prawnego nieruchomości na dzień rozpoczęcia inwestycji w postaci budowy budynku mieszkalnego, garażowego oraz ogrodzenia nieruchomości, to nie można mieć wątpliwości, iż w chwili otwarcia spadku po G. W., a zatem dnia 13 czerwca 2006 roku na mocy dziedziczenia ustawowego uczestnik postępowania stał się współwłaścicielem nieruchomości położonej w W., co zostało potwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego w C.z dnia 19 lutego 2007 roku w sprawie II Ns 315/07. Nie można zatem uznać, iż strony czyniły nakłady na nieruchomość osoby trzeciej, a zatem nie mogło zasługiwać na aprobatę stanowisko uczestnika postępowania, że rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku wspólnego będzie objęta jedynie wierzytelność przysługująca byłym małżonkom w stosunku do osoby trzeciej, a nie nakład z ich majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania. Błędne również zdaniem Sądu Rejonowego jest założenie uczestnika postępowania, iż w związku z jego oświadczeniem, iż nie zgadza się z przyznaniem na jego rzecz nakładów poczynionych na nieruchomości do dnia 29.07.2008 roku, Sąd nie może zasądzić od niego na rzecz wnioskodawczynie połowy wartości rynkowej poczynionych nakładów. Zgodnie z dyspozycją art. 45 § 1 krio Sąd z urzędu orzeka o zwrocie nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z byłych małżonków i nie ma znaczenia dla procedowania w tym zakresie oświadczenie uczestnika złożone na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015 roku (k.352).

Odnosząc się natomiast do sporu odnośnie ustalenia czy nakłady na nieruchomość objętą wnioskiem czyniły strony i z jakiego majątku, to Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie nie miał wątpliwości, iż to strony prowadziły inwestycję w W. pomimo iż dokumentacja dot. budowy została wydana na nazwisko Z. W.. Należy w tym miejscu podkreślić, iż pomimo stwierdzenia praw do spadku po G. W. w sprawie II Ns 315/07 zmiany w dziale II księgi wieczystej nieruchomości objętej wnioskiem zostały dokonane dopiero w 2012 roku, a zatem w czasie rozpoczęcia i prowadzenia budowy w W. właścicielem nieruchomości pozostawał zgodnie z danymi w ewidencji gruntów oraz zapisami w księdze wieczystej Z. W.. Okoliczność, iż dom w W. był budowany przez strony potwierdzają zeznania świadków A. S. (2), K. H., zeznania wnioskodawczynie oraz w części zeznania samego uczestnika. Zdaniem Sądu nie ma znaczenia fakt, iż część materiałów nie została zakupiona przez strony, a darowana im przez ojca uczestnika Z. W., gdyż te przesunięcia majątkowe były czynione do majątku wspólnego stron. Z. W. sam mówił, iż pomagał finansowo stronom, zdawał sobie sprawę, że na nieruchomości w W., gdzie trwa budowa, strony zamieszkają razem. Nie czynił też przeszkód, aby wnioskodawczynie zaangażowała się w wybór materiałów do wykończenia domu, jak kolor płytek, czy też zaprojektowaniu wzoru kwiatowego na drzwiach zewnętrznych. Uczestnik postępowania, aby podkreślić, iż dom jest budowany dla obu stron umieścił na dachu figurkę blaszanego kota, wiedząc, że wnioskodawczynie bardzo lubi te zwierzęta. Te wszystkie okoliczności wskazują, iż strony wspólnie prowadziły inwestycję i finansowały ją z majątku wspólnego, tj. wynagrodzenia, które otrzymywał uczestnik postępowania oraz z pomocy finansowej, którą nie szczędził stronom ojciec uczestnika.

Nie można podzielić również stanowiska uczestnika postępowania, że materiały na budowę pochodziły z majątku osobistego uczestnika, a mianowicie poprzez wykorzystanie materiałów z firmy (...), którą po śmierci G. W. weszła do masy spadkowej. Należy wskazać, iż firma (...) jest spółką kapitałową posiadającą osobowość prawną, a zatem w skład masy spadkowej nie wchodzi majątek spółki, a jedynie udziały. Natomiast z zeznań Z. W. wynika, iż to on stronom darował część materiałów budowlanych m.in. pustaki oraz że to jego pracownicy pracowali na budowie, zatem brak było podstaw, aby uznać, iż nakłady na nieruchomość były czynione z majątku osobistego uczestnika postępowania.

Sąd oddalił wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie kwoty 35 000 zł przekazanej wnioskodawczynie w 2008 roku. W dniu 31 lipca 2008 roku strony dokonały częściowego podziału majątku wspólnego ograniczając go do samochodu osobowego A. (...). Wnioskodawczynie w toku postępowania zaprzeczała, aby pieniądze które otrzymała od uczestnika były związane z rozliczeniem odnośnie poczynionych nakładów na nieruchomość w W.. Zeznała natomiast, iż po rozstaniu się z uczestnikiem nie miała gdzie mieszkać i w związku z tym uczestnik przekazał jej te środki. Zakres poczynionych przez strony nakładów został ostatecznie ustalony na podstawie zeznań świadków oraz uczestnika, a ich wartość została ostatecznie oszacowana przez biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i wyniosła kwotę 597 000 zł.

Dla obliczenia wartości udziałów przypadających małżonkom, Sąd przyjął wartość nakładów poczynionych na nieruchomości w W. w kwocie 597 000 zł.

W związku z faktem, iż nakłady były czynione na nieruchomości uczestnika Sąd zasądził od niego na rzecz wnioskodawczyni tytułem spłaty kwotę 298 500 zł.

Apelację od postanowienia złożył uczestnik postępowania zarzucając ;

I. obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie ;

1. obrazę art. 45 kro przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu , że nakłady z majątku wspólnego były czynione na majątek osobista osobisty uczestnika postępowania, gdy w rzeczywistości obiekty zostały wzniesione na nieruchomości stanowiącej współwłasność w której uczestnikowi przysługuje tylko w 1/6 części a w 4/6 części do ojca uczestnika postępowania Z. W., a w 1/6 części do siostry uczestnika postępowania M. W. (3),

2 . obrazę art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 212 § 2 k.c. przez przyznanie uczestnikowi prawa do nakładów wbrew jego woli i zasadzeniu od niego spłat obrazę

3 obrazę art. 6 kc poprzez brak przedstawienia przez wnioskodawczynię jakichkolwiek dowodów na poparcie twierdzeń, iż nakłady na nieruchomości były ponoszone z majątku wspólnego stron .

II. Obrazę przepisów prawa procesowego poprzez ;

1. Obrazę art. 328 §2 KPC przede wszystkim przez brak wyjaśnienia podstawy prawnej postanowienia i pominięcie szeregu dowodów a w szczególności pozycji z wyciągów bankowych uczestnika postępowania Świadczących o zwrotnych przelewach na rzecz spółki (...) w postaci rozliczenia pobranych zaliczek,

2. Obrazę przepisu 567 § 1 koc przez jego wadliwe zastosowanie albowiem przepis ten dopuszcza tylko i wyłącznie rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty a nie majątek osób trzecich

3. Obrazę art. 386 § 4 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy gdyż Sąd zaniechał ustalenia podstawy żądania oraz merytorycznych zarzutów uczestnika postępowania .

Nadto uczestnik zarzucał że Sąd mylnie ustalił fakty poprzez przyjęcie że wzniesienie spornych obiektów stanowi nakłady poczynione na majątek osobisty uczestnika a nie współwłaścicieli nieruchomości, kwoty wpływające na rachunek bankowy uczestnika postępowania stanowiły jego dochody przy braku uwzględnienia wypłat z tegoż rachunku z poleceniem zwrotu zaliczki , materiały wykorzystane do budowy obiektów były przedmiotem darowizny na rzec stron, jak również robocizna pracowników ojca uczestnika w sytuacji gdy wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie tych twierdzeń, a świadek Z. W. zaprzeczył by była to darowizna .

Dlatego uczestnik postępowania wnosił zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku ewentualnie uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Okręgowy stwierdza że apelacja jest zasadna z przyczyn następujących.

Z mocy art. 567 par. 3 kpc do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku . Natomiast z mocy art. . 684. kpc skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd. Zatem także w przedmiotowej sprawie sąd - dążąc do zakończenia podziału majątku w jednym postępowaniu - powinien zwrócić uwagę małżonków na potrzebę wskazania całego majątku podlegającego podziałowi oraz że nie jest związany wnioskami małżonków, jeżeli z oświadczeń ich wyniknie, iż istnieje jeszcze inny majątek wspólny wymagający podziału .

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy przychyliła się nadto do stanowiska Sądu Najwyższego w sprawie IIICR 97/67 że przepis ten natomiast nie daje sądowi uprawnień do prowadzenia z urzędu dochodzeń, czy i jaki istnieje inny wspólny majątek. Z zebranego materiału dowodowego wynika że majątek wspólny stron stanowił samochód osobowy, marki A. (...) i ruchomości stanowiące wyposażenie wspólnego mieszkania, które zdaniem uczestnika wnioskodawczyni zabrała, zaś wnioskodawczyni nie potwierdzając faktu zabrania wyposażenia mieszkania nie przedstawia żadnych dowodów na okoliczność ich rodzaju i wartości. Bezsporne jest także że w wyniku częściowego podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni otrzymała przedmiotowy samochód od uczestnika oraz spłatę w wysokości 35 000 złotych. Z tym że wnioskodawczyni kwoty tej nie traktowała jako spłaty z majątku wspólnego. Zatem Sąd Rejonowy jak podnosi w uzasadnieniu w przedmiotowej sprawie dokonywał ostatecznie tylko rozliczenia nakładów, które miała dokonać wnioskodawczyni na majątek odrębny uczestnika. W takim przypadku powstałyby wątpliwości czy sprawa przedmiotowa mogą być prowadzona w trybie postępowania nieprocesowego skoro jak uznał Sąd Najwyższy w sprawie VCZ 36/14 jeżeli nie istnieje jako obiekt podziału wspólny majątek stron po ustaniu majątkowej wspólności małżeńskiej, to roszczenia z tytułu zwrotu wydatków, nakładów i spłaconych długów przewidziane w przepisie art. 45 k.r.o. podlegają rozpoznaniu w trybie postępowania procesowego. W konsekwencji dla oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej nie można odwoływać się do treści art. 5191 § 4 pkt 4 k.p.c., lecz o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia przewidziana w art. 3982 § 1 k.p.c. Jednakże Sąd Rejonowy błędnie potraktował roszczenie wnioskodawczyni jedynie jako „rozliczenie nakładów” z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika. Zdaniem Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie faktycznie bowiem roszczenie wnioskodawczyni należało potraktować jako żądanie ustalenia majątku wspólnego stron i Ustalenia że w skład tegoż majątku wspólnego stron wchodzi także wierzytelność wobec osób trzecich - współwłaścicieli spornej nieruchomości, na którą strony dokonały nakładów z majątku wspólnego. Dopuszczalne było w opisanej wyżej sytuacji zatem prowadzenie postępowania jako sprawy o podział majątku wspólnego. Przepis art. 45 § 1 k.r.o. stanowi między innymi, że każde z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczyniło ze swego majątku odrębnego na majątek wspólny. W przedmiotowej sprawie jednak spór dotyczy w istocie nakładów na rzecz - nieruchomość stanowiącą współwłasność uczestnika i osób trzecich. Czyli ustalenia czy w skład majątku wspólnego stron wchodzi określona wierzytelność. Dokonanie nakładów na rzecz przez jej posiadacz może uzasadniać roszczenie wobec właściciela rzeczy o zwrot tych nakładów, jeśli zachodzą ku temu podstawy przewidziane w art. 226 i nast. k.c. Przy czym roszczenia takie mają charakter obligacyjny i powinny być dochodzone w postępowaniu procesowym. Zatem ustalenie że istnieje wierzytelność stanowiąca majątek wspólny stron ewentualnie mogła by stanowić przedmiot kolejnych roszczeń stron wobec osób trzecich. Sąd Okręgowy przychyliła się do stanowiska Sądu Najwyższego w sprawie IIICZP 3/87 że w przypadku sądowego podziału majątku wspólnego, z reguły powinien on obejmować cały majątek (art. 46 k.r.o. w związku z art. 1038 k.c.). o W związku zaś z unormowaniem zawartym w art. 567 § 3 k.p.c. nakazującym stosowanie do postępowania o podział majątku wspólnego odpowiednich przepisów o dziale spadku przyjąć należy - na podstawie art. 618 § 2 k.p.c. w związku z art. 686 i 688 k.p.c. - że dochodzenie roszczeń z tytułu wzajemnych rozliczeń nie jest możliwe po uprawomocnieniu się postanowienia o podziale majątku wspólnego, chociażby roszczenia te nie były zgłoszone w toku postępowania działowego i nie zostały objęte postanowieniem działowym.

W sprawie III CZP 18/70 Sąd Najwyższy uznał że roszczenie o zwrot nakładów dokonanych przez małżonków z majątku wspólnego, w czasie trwania wspólności, na nieruchomość stanowiącą własność osoby trzeciej wchodzi w skład majątku wspólnego i jako prawo majątkowe powinno ono być objęte postępowaniem o podział majątku wspólnego.

1. Natomiast stosownie do stanowiska Sadu Najwyższego w sprawie ICSK 78/11 Sąd w postępowaniu o podział majątku wspólnego dokonuje rozliczeń z tytułu nakładów z majątku osobistego poczynionych na majątek objęty wspólnością w okresie między ustaniem wspólności a dokonaniem podziału majątku wspólnego. Rozstrzygnięcie o tych roszczeniach wymienionych w art. 686 k.p.c. nie należy do istoty postępowania działowego (o podział majątku wspólnego), lecz następuje przy okazji tego postępowania, w celu ostatecznego zakończenia wszystkich kwestii wiążących się z działem spadku (podziałem majątku wspólnego) - między spadkobiercami (byłymi małżonkami); sam fakt rozpoznania roszczeń z tytułu poczynionych nakładów na majątek objęty wspólnością w postępowaniu

nieprocesowym, nie uzasadnia stosowania do reguł rządzących rozstrzygnięciem tych roszczeń zasad odmiennych od tych, jakie rządzą rozstrzygnięciem tych roszczeń w procesie. Zatem reasumując Sąd Rejonowy w tym zakresie mógł orzec merytorycznie jednak w istocie nie o dokonaniu rozliczenia przedmiotowych nakładów, ale o ustaleniu czy opisana wyżej wierzytelność w postaci nakładów na majątek także osób trzecich istnieje i należy do majątku wspólnego i przyznać ja stronnemu stosownie do udziału w majątku wspólnym, w tym też zakresie zasądzić jej część od współwłaściciela będącego byłym małżonkiem strony stosownie do jego udziału we współwłasności (art. 207 kc) Pamiętając jednak że orzeczenie o podziale majątku wspólnego nie rozstrzyga i nie może rozstrzygać stosunku spornego między osobami trzecimi a uczestnikami przedmiotowego postępowania. Zatem w przedmiotowej sprawie uznając że z majątku wspólnego stron zostały dokonane nakłady na rzecz osób trzecich sąd nie mógł wbrew woli uczestnika przyznać mu w całości tych nakładów, lecz ustalić istnienie wierzytelności wobec właścicieli nieruchomości i dokonać podziału wierzytelności tej wierzytelności między stronami, a nie zasądzać od uczestnika wartości połowy tej wierzytelności. Jednakże w sprawie należy stwierdzić że zasadnie strona skarżąca zarzuca że wnioskodawczyni z naruszeniem art.,6 kc nie udowodniła istnienia spornej wierzytelności.

Wierzytelność w postaci nakładów na nieruchomość wyżej opisaną położoną w W. według ustaleń Sądu Rejonowego powstała z następujących źródeł ;

1 Darowizny Z. W. ojca uczestnika w postaci materiałów budowlanych, między innymi pustaków i pracy pracowników z jego firmy (k 382 uzasadnienia)

2. Zarobków uczestnika .

Odnosnie dochodów uczestnika wnioskodawczyni przedstawiła operację na jego rachunku bankowym, jednak jak twierdzi uczestnik z rachunków tych korzystała także firma jego ojca „ W. „ i spółka (...) „. Środki na rachunkach były przeznaczane na zakupy do firm, z których wnioskodawca się rozliczał, celem tej operacji było unikanie opłat z tytułu prowizji bankowej płaconej przy wypłatach z konta firmowego. Z wyciągów (k. 6-28) wynika że średnio w okresach miesięcznych było wykonywanych około 50 do 80 operacji finansowych, z tego wysokość wpłat i wypłat w poszczególnych dniach nie wskazują na codzienne zakupy. Biorąc pod uwagę kody operacji to przeważają operację kod. 593 – przelewy różne, stosunkowo rzadko następowały wypłaty kartą kod 822 i 827 Odnosnie poborów uczestnika to jako takie wpłaty (kod 60) zostały dokonane wpłaty od 15.08.do 20,09 . 2006 kwoty 3000+ 1257+ 385+2025+ czyli łącznie 6669 złotych, za okres od 20.09. 2006 do 30.10.2006 były to kwoty 3000+ 400+2025+ 8500+ 2000 czyli łącznie 15 925 złotych, za okres od 31.10.do 6.12. 2006 były to kwoty 2500+ 2015 + 385+2000 + 5000 + 2000 czyli łącznie 11 900, za okres od 6.12. 2006 do 13.01 .2007 były to kwoty 2500+ 2000+ 2025 + 397+ 4000 + 2000 czyli łącznie 12 922 złote, za okres od 15.01. 2007 do 28.02. 2007 były to kwoty 3000+ 4000 + 2925+386 + 20000 + 2000 +3000 + 5000 czyli łącznie 37 411, natomiast za okres od 1.03. 2007 do 3.04 2007 były to kwoty 386+ 5000 + 2025 + 5000 + 3000 + 146 + 10000 + 406 + + 5000+ 2025 czyli łącznie 32 988. Za okres od 4.04. 2007 do 23 05.2007 były to kwoty 5000 + 386+ 2046 + 4000 czyli łącznie 11 432, za okres od 25 .05. 2007 do 1.07. 2007 były to kwoty 10000 + 386+ 5000 + 5000 + 5000 czyli łącznie 25 386 złotych, za okres od 1.07.2007 do 20.08 2007 były to kwoty 420 + 2046 +5000 + 5000 +5000 + 400 +2046 +5000 czyli łącznie 24 912, za okres od 21.08. 2007 do 15.10. 2007 były to kwoty 10000 + 467+ 2046+ 5000 + 5000 +762+ 2046+ 2000 czyli łącznie 27 321 . Za okres od 17.10. 2007 do 16.11. 2007 były to kwoty 742+ 2046 czyli łącznie 2788 . W zestawieniach operacji po dacie 16.11, 2007 Bank nie posługuje się już kodami operacji, zatem nie wiadomo w jakiej wysokości wpłacane były wynagrodzenia uczestnika. Natomiast w analizowanym okresie czyli od 15.08. 2006 do 16.11. 2007 czyli za okres 15 miesięcy uczestnik pobrał wynagrodzenie w kwocie 209 654 złote czyli średni miesięcznie uczestnik otrzymywał tytułem wynagrodzenia kwotę 13 976 złotych. Tymczasem jak twierdzi wnioskodawczyni od drugiej połowy roku 2006 trwały przygotowania do budowy domu. Zatem za okres od lipca 2006 do rozstania stron 29 lipca 2008 czyli przez okres 25 miesięcy, jak wynika z opinii biegłego na budowę spornego domu wydatkowano kwotę 597 000 złotych. czyli gdyby nawet przyjąć jak wyżej że już od drugiej połowy 2006 roku trwały przygotowania do budowy miesięcznie na budowę strony musiały by przeznaczyć średnio 23 880 złotych. Tymczasem wnioskodawczyni przyznaje że swoje wynagrodzenie za pracę w kwocie 1300 złotych miesięcznie przeznaczała wyłącznie na własne potrzeby, jednocześnie strony nie oszczędzały jak wynika z ustaleń dokonanych w sprawie o alimenty VIRC 791/09 tut. Sądu Rejonowego,

wnioskodawczynie kupowała drogie kosmetyki, biżuterię, przykładowo w czerwcu 2007 zakupiła biżuterię na kwotę 529 złotych, w lipcu 2007 – 2248 złotych a w grudniu 2086 złotych, w maju 2007 mąż kupił jej pierścionek za kwotę 1650 Euro. Kupowała markową odzież sprzątaniami mieszkania stron zajmowała się wynajęta osoba, strony urlopy spędzały za granicą, wnioskodawczynie korzystała a karty kredytowej tzw. (...) Banku (...), debet był pokrywany z rachunku uczestnika. Wnioskodawczynie miała do swego wyłącznego użytku samochód osobowy. Z powyższego wynika że wnioskodawczynie nie wykazała aby z osiągniętych przez strony dochodów w postaci wynagrodzenia za pracę, strony mogły łożyć na budowę spornego domu. Nie budzi w tej sytuacji wątpliwości że budowa była finansowana ze środków finansowych należących do teścia wnioskodawczynie Z. W.. Zatem wnioskodawczynie powinna udowodnić że jej teść dokonywał konkretnych darowizn na rzecz stron, czyli swego syna i synowej. Tymczasem wszystkie czynności związane z organizacją budowy, kierowaniem budową podejmował Z. W., za wyjątkiem jednego wszystkie rachunki były wystawiane na Z. W.. Wszystkie umowy związane z budową podpisywał Z. W.. Wnioskodawczynie nie zdawała sobie w istocie sprawy z kosztów budowy, nie brała udziału w procesie organizacyjnym związanym z budową. Jej udział sprowadzał się do podejmowania decyzji odnośnie drugorzędnych kwestii dekoracyjno – estetycznych, jak wizerunek kota na dachu, czy rodzaj ornamentów na drzwiach. Z. W. twierdzi że dom budował dla siebie. Informacje o tym że dom miał być przeznaczony dla stron pochodzą w istocie od wnioskodawczynie i od świadków którzy wiedzę tym także czerpią od wnioskodawczynie. Nie jest wykluczone że Z. W. miał zamiar w przyszłości dokonać darowizny na rzecz syna i synowej i dokonać darowizny domu i działki, zwłaszcza że syn w międzyczasie stał się współwłaścicielem działki w 1/6 jako spadkobierca matki. Także syn wnioskodawcy miał nadzieję na otrzymanie w przyszłości domu. Wnioskodawczynie mogła liczyć się z takim planami teścia, gdyż w znacznej części organizował on życie syna, poczynając od zatrudniania go w firmie rodzinnej a kończąc na pomocy finansowej. W tradycji naszego kraju zresztą jest wpisana pewna nadopiekuńczość rodziców, wobec dorosłych już dzieci skutkująca widocznym u stron brakiem samodzielności. Jednakże wnioskodawczynie nie udowodniła aby jej były teść dokonał darowizny w postaci środków określonych kwot pieniężnych czy nakładów rzeczowych, które strony przeznaczyły następnie na budowę domu. Wnioskodawczynie w istocie nawet nie orientowała się w wysokości tych nakładów. Z zebranego materiału dowodowego wynika że jeden rachunek w kwocie 7000 złotych, dotyczący drzwi do budynku został zapłacony przez uczestnika (rachunek k. 37) Jednakże uczestniczka otrzymała już ze wspólnego majątku spłatę w kwocie 35 000 złotych. Zatem rozliczenie wierzytelności wobec współwłaścicieli spornej nieruchomości mieści się w tej kwocie. Z tych wszystkich względów z mocy art. 386 par.1 kpc należało zmienić zaskarżone postanowienie i orzec jak w sentencji. Odnośnie kosztów postępowania orzeczono z mocy art. 520 par.3 kpc. z uwagi na sprzeczność interesów stron gdyż Sąd Okręgowy przychylił się do orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie ICZ 148/12 że sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami, w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 KPC, występuje wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw. W przedmiotowej sprawie uczestnik zaś wykazał że majątek wspólny, którego podziału domagała się wnioskodawczynie nie istnieje. Dlatego Sąd uznała że koszt opinii biegłego winna ponieść wnioskodawczynie